

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2244 2070

เรื่อง “มวยไทย” มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยและกีฬาแห่งประชาคมโลก
ผู้เรียบเรียง นายสุเมธ จิรัชยสิริ นิตกรปฏิบัติการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ ตุลาคม 2562

หากกล่าวถึง “มวยไทย” เชื่อว่าคนไทยต่างรู้จักกันเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นศิลปะการต่อสู้อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติมาอย่างยาวนาน ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชาติไทยปรากฏศิลปะการต่อสู้ชนิดนี้ทั่วทุกภูมิภาคและมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป อาทิ มวยท่าเสาของภาคเหนือ มวยไชยาของภาคใต้ มวยโคราชของภาคอีสาน รวมถึงมวยลพบุรีและมวยพระนครของภาคกลาง จนมีคำกล่าวที่ว่า “หมัดหนักโคราช ฉลาดลพบุรี ท่าดีไชยา ไวกว่าท่าเสา”

ท่าของการใช้ศิลปะมวยไทยที่สำคัญ เรียกว่า “แม่ไม้มวยไทย” จัดว่าเป็นท่าพื้นฐานของการชกมวยไทย ซึ่งผู้ฝึกมวยไทยต้องเรียนรู้และต้องปฏิบัติให้ได้ก่อนขึ้นสู่สังเวียน ซึ่งบูรพาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิมวยไทยได้จัดแบ่งแม่ไม้มวยไทยออกเป็น 15 ไม้มได้แก่ สลับฟันปลา ปักขาแหวกรัง ขวาชัดดอก อิเหนาแทงกริช ยอเขาพระสุเมรุ ตาเถรค้ำฝัก มอญยันหลัก ปักลูกทอย จระเข้พาดหาง หักงวงไอยรา นาคาบิดหาง วิรุฬหกกลับ ดับขวาลา ขุนยักษจับลิง และหักคอเอราวัณ นอกจากนี้ยังมีท่าของการใช้ศิลปะมวยไทยที่แยกย่อยออกมาจากแม่ไม้มวยไทย เรียกว่า “ลูกไม้มวยไทย” ซึ่งผู้ฝึกฝนจะต้องผ่านการฝึกท่าแม่ไม้มวยไทยให้ได้เสียก่อน แบ่งออกเป็น 15 ไม้ม เช่น เอราวัณเสงา บาทาลูบพัทธร เป็นต้น

นอกจากนี้สิ่งที่ขาดไม่ได้ของการชกมวยไทย นั่นก็คือ “การรำรำไหว้ครูมวยไทย” ซึ่งถือเป็นประเพณีที่สำคัญของมวยไทย เป็นพิธีการอันศักดิ์สิทธิ์ ผู้ที่จะได้รับการฝึกฝนให้เป็นนักมวยจะต้องมีการขึ้นครูเสียก่อน เปรียบเสมือนการมอบตนเองให้อยู่ภายใต้การอบรมสั่งสอนของครูบาอาจารย์ ผากเนื้อผากตัวกับครู ต้องเคารพและเทิดทูนครู เพื่อศึกษาวิทยาการต่าง ๆ ให้เป็นนักมวยที่หาญกล้า

มวยไทยนั้นได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น และเฟื่องฟูในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงโปรดให้จัดการแข่งขันชกมวยหน้าพระที่นั่ง โดยคัดเลือกนักมวยฝีมือดีจากทั่วทุกภาคมาประชันแข่งขันกัน นักมวยคนใดทำการชกแล้วเป็นที่พอพระราชหฤทัยก็จะทรงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ และโปรดเกล้าฯ ให้กรมศึกษาธิการในขณะนั้นบรรจุการสอนมวยไทย

เป็นวิชาบังคับในโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาอีกด้วย ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 มีการใช้เชือกพันมือเพื่อชกมวย และเปลี่ยนมาใช้การสวมนวมแทน ต่อมามีการกำหนดกรอบกติกา การชกมวยและจัดตั้งเวทีมวยที่เป็นมาตรฐานสากลแห่งแรก นั่นคือเวทีมวยลุมพินีและเวทีมวยราชดำเนิน

ปัจจุบันมวยไทยได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในระดับอาชีพ โดยการควบคุมของสภามวยไทยโลก (World Boxing Council Muaythai) หรือ WBC มวยไทย และ จัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย เช่น สหพันธ์มวยไทยสมัครเล่นนานาชาติ (International Federation of Muaythai Associations) หรือ IFMA โดยมีแผนจะผลักดันมวยไทยเข้าสู่การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก จากนั้นเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2557 องค์การสหประชาชาติ (United Nation) ได้ให้การยอมรับมวยไทยเป็นกีฬา แห่งประชาคมโลก ด้วยการลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับสภามวยไทยโลกและสหพันธ์มวยไทยสมัครเล่น นานาชาติอีกด้วย

บรรณานุกรม

กระทรวงวัฒนธรรม. (8 ส.ค. 2558). **บทความ : มวยไทย มรดกภูมิปัญญาจากบรรพชน ความภูมิใจ ของคนทั้งชาติ**. สืบค้น 10 ตุลาคม 2562 จาก https://www.m-culture.go.th/young/ewt_news.php?nid=561

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 35. (2553). **มวยไทย**. สืบค้น 9 ตุลาคม 2562 จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=35&chap=3&page=chap3.htm>

ยูเอ็็น รับ มวยไทย เป็นกีฬาแห่งประชาคมโลก. (25 เมษายน 2557). **M Thai**. สืบค้น 10 ตุลาคม 2562 จาก <https://sport.mthai.com/boxing/199860.html>